

РЕШЕНИЕ

№ 558

гр. Варна, 29.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елина Пл. Карагьозова

при участието на секретаря Мая Т. И.

като разгледа докладваното от Елина Пл. Карагьозова Търговско дело № 20223100900650 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по предявени от Е. Д. А., с ЕГН *****, с адрес с. ***, срещу ЗАД „ОЗК-ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, с ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление гр. София, р-н „Възраждане“, Кв. „Възраждане“, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, в условията на кумулативно обективно съединяване искове с правно основание **чл.432, ал.1 от КЗ и чл.86 от ЗЗД** за осъждане на ответника да заплати на ищеца **сумата от 80 000.00 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, в резултат на ПТП, настъпило на 18.03.2018 г., на път III-208, при км.42 + 050, между Провадия и Айтос, причинено виновно от водача на влекач, марка „Скания Р 500“ с рег. № *****, със закачено на него полуремарке марка „Стас О 38 3 ФАК“ с рег. № *****, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ със застрахователна полица № BG/23/117001783121, с период на действие 23.06.2017г.-22.06.2018г., **сумата от 7 700.69 лева** /след корекция с молба с вх. №27089/17.11.2022г./, представляваща застрахователно обезщетение за причинените имуществени вреди, изразяващи се в разходи за медикаменти, консумативи и проведено лечение, **ведно със законната лихва върху всяка от главниците**, считано от датата на уведомяване на застрахователя - 22.02.2022г., до окончателното им изплащане.

В исковата молба се поддържа, че за описаното по-горе ПТП наказателната отговорност на виновния водач е ангажирана по силата на споразумение от 12.01.2022 г., одобрено по НОХД № 57/2021 г. по описа на РС- Провадия, което е влязло в сила на 12.01.2022 г. В резултат от ПТП на ищеца е причинена средна телесна повреда - комбинирана травма - счупване

на горна и долна челюст, експулсио /избиване/ на 1 и 2 горни леви зъби, травматична луксация /изкълчване/ III-та степен на 3-ти долен десен зъб, травматична луксация /изкълчване/ I-II степен на 1 и 2 горни десни зъби и 3-ти горен десен зъб, екстрахиране /отстраняване/ на 1 и 2 горни десни зъби, определила трайно затруднение на функцията на дъвченето и говора за период не по-малък от 2.5- 3 месеца, оток и кръвонасядане с ожулване в окосмената част на главата вдясно и дясното слепоочие, масивен оток и кръвонасядане с голяма разкъсно-контузна рана на долната устна през цялата ѝ дебелина, кръвонасядане с оток и по горната устна. Проведено е лечение, с цел възстановяване на говора и дъвкателната способност, което все още продължава. Телесните повреди са причинили болка, страдания, стрес, тревожност, неудобство и страх и са довели до осакатяване за цял живот. Психическото разстройство все още е налице. След катастрофата и претърпените интервенции ищцата е следвало да отложи сключването на граждански брак, указано е от лекуващите лекари да отбягва забременяване до приключване на лечението. Извършени са разходи в размер на 5720 лева за възстановяване на липсващи зъби чрез циркониева конструкция от 10 зъба, поставени на 18.09.2017г., 1500 лева за поставяне на брекети за преодоляване на ортодонтска аномалия в долна челюст, която се дължи на фрактурата, заплатени до 07.07.2021г. и 480.69 лева за заплатени медикаменти в периода 18.03.2018г. – 18.09.2018г. Отговорността на ответника се обосновава с наличието на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“, за управлявания от виновния водач автомобил, обективирана в полица № BG/23/117001783121. По предявената на 22.02.2022г. застрахователна претенция застрахователят е предложил сключване на споразумение за сумата от 8500 лева, която ищецът счита за крайно недостатъчна за репарирание на вредите.

Ответникът, по реда на чл. 367 ГПК, депозира отговор на исковата молба, в който признава иска за неимуществени вреди до размера от 8500 лева и го оспорва за разликата като прекомерен. Не отрича наличието на валидно застрахователно правоотношение, настъпването на застрахователното събитие и предявяването на застрахователната претенция. Оспорва като недоказани характера, интензитета и продължителността на вредите. Твърди, че възстановяването е отнело 1-1.5 месеца, а не е довело до осакатяване за цял живот. Отлагането на сключване на граждански брак и забременяване е недоказано и не подлежи на обезщетяване. Няма данни за лечение, проведено след изписването на ищцата от болница, нито за извършени консултации с психолог във връзка с твърдяното психично разстройство. Дори да се установи, че процесното събитие е било особено стресогенно, ищцата е способствала за продължителността на периода, тъй като не е предприела лечение. Изключителната вина на застрахования водач се оспорва с възражения за независимо съизвършителство и съпричиняване. Поддържа се, че вина за ПТП има и водачът на автомобила, в който е пътувала ищцата, поради шофиране с превишена скорост над ограничението

за пътния участък от 40 км./ч. и поради непредприемане на спасителна маневра. Възражението за съпричиняване е обосновано с допуснато от ищцата нарушение на чл.137а, ал.1 от ЗДвП – пътуване на задна седалка без поставен обезопасителен колан. Излага се становище за частична основателност на иска за имуществени вреди, след приспадане от претендирания размер на разходите, които са без връзка с ПТП – 1220 лева за поставяне на фотополимерни пломби на 11 зъба поради кариес, почистване на зъбен камък с ултразвук и изработка на избелваща шина и 4500 лева за изпиляване и изработка на циркониеви коронки на 10 зъба.

В срока по чл. 372, ал. 1 ГПК не е постъпила допълнителна искова молба, с което е приключила размяната на книжа.

В писмена молба №10511 от 27.04.2023г. след проведена процедура по чл.140 от ГПК ищцата допълнително се позовава на суицидни мисли, без конкретика относно конкретно взето решение и предприети действия по реализацията му.

Третото лице помагач на страната на ответника Ю. К. Х., редовно призован, не изпраща представител в съдебно заседание, не изразява становище по предявените искове.

Съдът, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно и по вътрешно убеждение, приема за установено следното от **фактическа страна**:

С протоколно определение от 12.01.2022г. по НОХД № 57/2021 г. по описа на РС-Провадия е одобрено споразумение, с което подсъдимият Х. К. К. се е признал за виновен за това, че на 18.03.2018г. на път трети клас 208, при управление на МПС - влекач марка „Скания Р 500“ с рег.№***** със закачено на него полуремарке марка „Стас О 383 ФАК“ с рег.№*****, е нарушил правилата за движение по пътищата - чл.16, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на повече от едно лице – на М. М. И. - тежка телесна повреда; на М. Д.А. – средна телесна повреда и на Е. Д.А. - средна телесна повреда, изразяваща се в комбинирана травма - счупване на горна и долна челюст, експулсио /избиване/ на 1 и 2 горни леви зъби, травматична луксация /изкълчване/ III-та степен на 3-ти долен десен зъб, травматична луксация /изкълчване/ I-II степен на 1 и 2 горни десни зъби и 3-ти горен десен зъб, екстрахиране /отстраняване/ на 1 и 2 горни десни зъби, определила трайно затруднение на функцията на дъвченето и говора за период не по-малък от 2.5-3 месеца, поради което и на основание чл.343, ал.3, пр.2, б.А, вр. ал.1, б.Б, пр.1 и пр.2 вр. чл.342, ал.1 НК му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от 10 месеца, отложено по реда на чл.66 НК.

По делото не е налице спор, че към момента на ПТП за влекач марка „Скания Р 500“ с рег.№***** е действала застрахователна полица № BG/23/117001783121, с период на действие 23.06.2017г.-22.06.2018г., сключена с ответника като застраховател.

На 22.02.2022г. ищецът е отправил към ответника претенция за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди, в отговор на което с писмо №99-2160/20.04.2022г. е получил уведомление, че определеното от застрахователя обезщетение е в общ размер на 8500 лева.

В представения по делото препис от ликвидационната преписка се съдържат писмени доказателства за сторени разходи за лечение както следва: Медицински сертификат от 15.10.2018г. на дентален център д-р Д., удостоверяващ лечение на обща стойност 5720 лева – възстановяване на липсващи зъби чрез циркониева конструкция от 10 зъба, постановени на 18.09.2018г., почистване на зъбен камък, обтурация на зъби, изработка на избелваща шина; Медицински сертификат от 18.09.2018г. на дентален център д-р Д., удостоверяващ лечение на обща стойност 4500 лева - възстановяване на липсващи зъби чрез циркониева конструкция от 10 зъба; фактура 956/15.10.2018г. на стойност 1220 лева, издадена от „Дентален център д-р Д.“ЕООД с основание „кариес зъб, обтурация фотополимер, почистване на зъбен камък с ултразвук, изработка на избелващи шини“; фактура №953/18.09.2018г. на стойност 4500 лева, издадена от „Дентален център д-р Д.“ЕООД с основание изпиляване, изработка на циркониеви корони на 10 зъба; удостоверение от д-р Б. за проведено лечение на стойност 1500 лева, изразяващо се в поставяне на брекети на 19.12.2018г.; фактура №267 от 02.05.2023г. на стойност 1500 лева, издадена от “ДИППИПДМ – д-р Б.“ЕООД с основание ортодонтско лечение; касови бонове за закупени медикаменти и заплатени медицински прегледи в периода 19.03.2018г. – 18.09.2018г. на обща стойност 480,69 лева.

От показанията на свид. д-р Х. Б. И., разпитана в качеството на ортодонта, провел лечението на ищцата, се установява, че фактура №267 от 02.05.2023г. на стойност 1500 лева е издадена във връзка с проведено през 2021г. лечение, но е съставена по-късно когато постъпило окончателното плащане.

За установяване на неимуществените вреди по делото са ангажирани гласни доказателства чрез разпит на свидетелите Д. И.а и С. А..

От показанията на свид. И.а (леля на ищцата), се установява, че непосредствено след инцидента ищцата била в шок – след упойката нямала спомен за катастрофата, не знаела къде се намира, не можела да говори (комуникирала с писане), нито да се храни (поемала единствено течности през сламка), защото устата ѝ била защита, била ѝ поставена метална шина. Този период продължил около месец и половина до премахване на шината. Преди инцидента ищцата много държала на външния си вид, месец преди това си избелила зъбите. Когато видяла обезобразяването си, била отчаяна, дори направила опит за самоубийство – отворила прозореца и сестра ѝ я попитала какво прави. Месец и половина след инцидента ищцата се върнала да живее на село при майка си, идвала в града само за консултации. След

сваляне на шините лицето ѝ се подуло и изпитвала нетърпими болки, взимала постоянно обезболяващи за главоболие. Първите 7-8 месеца трябвало да спи по гръб. През повечето време предпочитала на стои в седнало положение. За период от 9 месеца не контактувала с никого освен с близките си. В момента е в депресия, страхува се от тъмното, да остава сама и да се вози в превозно средство. Преди инцидента не е имала такива страхове, била жизнена и добронамерена, а след това много се променила, спряла да споделя дори с близките си. Провела е 5 сеанса с психолог, но се отказала от лечението. Били необходими шест месеца след махане на шината за зарастване на горната и долната челюст. След това след консултация с различни специалисти било взето решение да се постави мост с циркониеви коронки, вместо импланти, за да стане възстановяването на външния вид по-бързо. Процедурата отнела месец и половина – два, заради силните болки от изпиляване на зъби се наложило да се прави на етапи и да се ползва упойка. След като направили моста, били поставени брекети, понеже на долната челюст всичките ѝ зъби били изкривени. Към момента изпитва болки в челюстта, не може да дъвче твърди храни. Преди инцидента ищцата работела като продавачка в магазин за втора употреба, а след това повече не е работила.

От показанията на свид. А. (свекърва на ищцата), се установява, че синът ѝ и ищцата сключили граждански брак през 2021г. приятелството им започнало през 2019г., а през 2020г. се сгодили. Преди 2019г. свидетелката е вижда ищцата 2-3 пъти годишно, понеже била приятелка с леля ѝ. Инцидентът се отразил неблагоприятно на ищцата. Преди тя била щастлива, доволна, приятна, общителна, а сега година и половина откакто ѝ е снаха все още се опитва да я приобщи, да се избави от страха. Много е затворена, без самочувствие като жена. В момента устната ѝ е леко нацепена, понеже е имало шев. Имала брекети на зъбите и все още са леко изкривени.

От заключението на допуснатата *съдебно-психиатрична експертиза* се установява, че травматичните преживявания на ищцата са свързани с получените лицеви травми и възприемането им от освидетелстваната като обезобразяващи, както и с продължителния възстановителен период. Според споделеното от нея тези преживявания са довели до развитие на тревожно-депресивна симптоматика в рамките на разстройство в адаптацията. В случая разстройството е предизвикано не от самото ПТП, а от осъзнаването и възприемането на настъпилите лицеви травми. Разстройството е продължило около 8-12 месеца и се е характеризирало с тревожно-депресивна симптоматика. По данни на ищцата в този период не е излизала от къщи и е ограничила контактите си. Пречка за общуването е била и самата физическа травма и поставените шини. Впоследствие поради външния си вид, който е намирала за отблъскващ, допълнително е избягвала да се среща с хора, докато е настъпило известно възстановяване. Тази симптоматика обаче не позволява да се постави друга по-тежка диагноза, като например депресивен епизод или генерализирано тревожно разстройство. Към настоящия момент не се

установява актуално психично разстройство. Като психична травма може да се разглежда единствено споделената от нея ситуативна тревожност при управление на автомобил. Ищцата не е консултирана с психиатър, липсва документация за проведени сеанси с психолог, не е провеждала медикаментозно лечение за споделените оплаквания. Според обясненията на вещото лице в съдебно заседание ищцата категорично не е имала намерение да слага край на живота си, напротив споделила е, че не е имала суицидни мисли, а по-скоро страхове, че би могла да има суицидни мисли, което е различно явление. В случай на проведено адекватно лечение, възстановителният период на психичната травма е можело да бъде скъсен. В случая този период съвпада с възстановителния период на физическите травми, тъй като при нея те са основният стресогенен фактор. Тя няма спомен за самата катастрофа. Това, което отключва тревожната симптоматика, е обезобразеният ѝ от нейна гледна точка вид. С подобряване на външния ѝ вид, това разстройство е отминало.

От заключението на допуснатата комплексна *съдебно-медицинска и автотехническа експертиза* от 24.11.2023г. (л.238) се установява, че наред с посочените в споразумението по НОХД № 57/2021. увреждания в резултат на ПТП ищцата е получила и разкъсно-контузни рани на меките тъкани - долна устна, разделена по средна линия на две части и хоризонтално разкъсване в основата на устната интраорално, преминаващи през цялата дебелина на устната. Лечението на лицевите и челюстни фрактури, независимо от техния произход, се извършва в стационарни (болнични) условия, където се извършва репозиция, фиксация и имобилизация на фрактурираните фрагменти, като при счупване на долната челюст тя се фиксира към горната челюст, тъй като е подвижна кост. Тази имобилизация продължава от 4 до 6 седмици. Денталното лечение има за цел възстановяване на липсващите зъби и свързаните с тях нарушения в дъвкателната, говорната функция и естетика. Възстановяването на нарушените дъвкателна, говорна функция и естетика се осъществява основно чрез подвижно или неподвижно протезиране. В случая след настъпване на травматичните увреждания - фрактури на алвелорания израстък на горната челюст, експулсия на зъби 21, 22 и луксация на зъби 12, 11 и фрактура тялото на долната челюст вдясно, е извършено репозициониране и фиксиране на фрагментите на фрактурираните кости, извършена е имобилизация на долната челюст към горната. Междучелюстната фиксация и назъбните шини са премахнати след клинични и рентгенологични данни за настъпило заздравяване, по предоставени копия на ортопантомографии от м.04.2018г. За възстановяване на съзъбието от понесените травми е предприето възстановяване на дефектите в зъбните редици чрез мостова конструкция от цирконий, която е фиксирана върху зъби 15, 14, 13, 23, 24, 25 в „Дентален център д-р Д.“ ЕООД, а липсващите зъби са заместени от мостови тела, представляващи част от циркониевата мостова конструкция. Сроковете за зарастване на лицевите и челюстните кости са приблизително следните: горночелюстен масив 30-40 дни, долна челюст 30-

45 дни. Травмите на меките тъкани обичайно заздравяват за по-кратък период, най-общо за 7-10 до 14 дни. Възстановяването на дъвкателния апарат и нарушена естетика е протекъл нормално спрямо утвърдените за работа протоколи за дентално лечение. Към настоящия момент възстановителният период е приключил. Налице е възстановена естетика и говорна функция. Установява се малък линейен белег на долната устна, с дължина 5-6 мм. Други белези или патологични процеси не се установяват. Единствено е засегната дъвкателната функция, въпреки проведеното ортодонтско лечение, тъй като е налице отворена захапка във фронталната област - долните резци и кучешки зъби не са в контакт с циркониевите корони в областта на 13, 12, 11, 21, 22, 23 зъби, като се отчита отстояние около 3 мм. Долните премолари заемат полилингвална позиция спрямо горните зъби и поставените върху тях корони и не е налице пълноценен контакт. Същото се наблюдава и от лявата страна, като при оклузия се поличава контакт само на последните кътници. Установената оклузия не позволява отхапване, раздробяване и стриване на храната. Дъвкателната функция е затруднена. При липса на данни какъв е бил зъбният статус на ишцата преди ПТП не може да се даде категорично заключение дали тази ортодонтска аномалия е вродено състояние или е следствие от ПТП. По предоставената медицинска документация и рентгенови изследвания не може да се определи необходимостта на проведеното ортодонтско лечение, както обема и дали е приключило. Въпреки това, според анамнезата снета при денталния преглед, ишцата е помолила за снемане на „брекетите“ поради предстоящо пътуване в чужбина. Фрактурата на челюстните кости и лечението им чрез междучелюстна фиксация, води до затруднения в говора и храненето по време на провеждането на лечението. Липсата на зъби - един или няколко, независимо от причината за загубата им, води до смущения в храненето, непълно и добро стриване на храната, а загубата на фронтални зъби води до нарушения в естетиката и говора, невъзможно е осъществяването на функцията отхапване. Иммобилизацията на счупените челюстни кости затруднява поддържането на орална хигиена, което може да доведе до възпаление на венците и лош дъх, но е малко вероятно развитието на кариес, тъй като за възникването му се изисква дЕ.рализация на твърдите зъбни тъкани, което е по-продължителен процес. След снемане на шините и междучелюстната фиксация няма болков синдром. Не е наложително да се приемат аналгитични средства. Препоръчително е да се започне режим с постепенно увеличаване на твърдостта на храната, за да може да се стимулира костогенезата между фрагментите. След първите 6 седмици свободно може да се консумира твърда храна, без никакви ограничения и да се спазва нормална хигиена.

По отношение на разходите за лечение експертизата заключава, че възстановяването на загубените зъби с неснимаеми мостови конструкции, проведено в „Дентален център д-р Д.“ЕООД, е в причинна връзка с получените увреждания. Предоставените документи за плащания за извършване на лечението съответстват на пазарните към момента на

извършването му цени. Не може да се определи единствено необходимостта, обема и изхода на ортодонтското лечение, тъй като към настоящия момент при клиничен преглед отново се установява отворена захапка във фронталната област. По документи са извършени и други дентални манипулации като почистване на зъбен камък и лечение на кариеси, които нямат пряка връзка с травматичните увреждания, получени по време на посоченото ПТП.

От експертизата в автотехническата ѝ част се установява, че пострадалата се е возила на заден ред седалки в л.а., „Сеат Кордоба“, като се има предвид липсата на конкретни находки от удар при предните две места в автомобила. Автомобилът е бил установен без сериозни деформации на купето за превоз на пътници. От травмите на пасажерката, намирайки се в лицевата част, настъпили с особена сила, може да се заключи, че тя е пътувала без правилно поставен обезопасителен колан спрямо заден ред седалки. При правилно поставен, работоспособен технически обезопасителен колан, горната част от снагата е следвало да се премести в рамките на около 7 см към точката на удар. В този случай главата на пострадалата не би навлязла в контакт с предната седалка.

При тази фактическа установеност, настоящият състав на Варненски окръжен съд, достигна до следните **правни изводи**:

Отговорността на застрахователя по прекия иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ е функционално обусловена от отговорността на застрахования по задължителната застраховка „гражданска отговорност“ водач на моторно превозно средство. Отговорността на водача е за непозволено увреждане и фактическият ѝ състав включва действие или бездействие, което е противоправно, извършено е виновно и в резултат от него са настъпили вреди. Съгласно чл.45, ал.2 от ЗЗД вината се предполага до доказване на противното. В тази връзка за успешното провеждане на прекия иск срещу застрахователя по чл.432, ал.1 от КЗ в тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на валидно сключен договор за застраховка ”Гражданска отговорност” по отношение на съответния автомобил, настъпило увреждане, причинено от виновно и противоправно деяние от страна на застрахования, причинна връзка между деянието и вредоносния резултат, както и вида и размера на претърпените вреди. В тежест на ответника е да докаже релевираните възражения за съпричиняване.

По делото не са спорни фактите относно настъпилото застрахователно събитие, както и че то представлява покрит от процесното застрахователно правоотношение риск. Одобреното споразумение по чл.382 НПК, имащо значението на влязла в сила присъда, е задължително за гражданския съд на осн. чл. 300 от ГПК и следователно изключва преценката на настоящия състав относно това дали е извършено деянието, противоправно ли е то и относно вината на дееца. С оглед на изричната забрана на коментираната разпоредба,

съдът намира, че в настоящото производство не може да се изследва и въпросът относно причините, поради което е настъпило произшествието, тъй като те са релевантни към въпроса за вината. Що се отнася до механизма на произшествието, в гражданския процес тези факти могат да се обсъждат само досежно релевираното възражение за съпричиняване.

От заключението на допуснатата експертиза безспорно се установяват и останалите елементи от фактическия състав на непозволеното увреждане – причинените на ищеца телесни увреждания като резултат от виновното поведение на деликвента. По-голямата част от тях са и съставомерен резултат от деянието, поради което обвързват гражданския съд, а по отношение на останалите травми и причинната им връзка с ПТП следва да бъде кредитирано заключението на СМАТЕ.

По изложените съображения предявеният иск се явява доказан по основание.

По отношение на неговия размер съдът, на основание чл.52 от ЗЗД, следва да определи дължимото обезщетение съобразно критериите за справедливост и по вътрешно убеждение. Цитираната норма предполага обезвреда на телесните и психическите увреждания на пострадалия и претърпяните във връзка с тях болки, страдания и негативни емоционални усещания и дискомфорт. Въведеният от закона критерий не е абстрактен, а е детерминиран от редица обективно съществуващи обстоятелства, сред които актуалната икономическа ситуация в страната, общественото възприемане на справедливостта, характерът на уврежданията, възрастта на пострадалия, прогнозите за възстановяване, времето, изминало от увреждането, положените от пострадалия усилия за преодоляване на последиците и др. (ППВС 4/68).

При определяне на паричен еквивалент на понесените от ищеца неимуществени вреди настоящият състав отчита следните обстоятелства: ищцата е на 28 г. в трудоспособна възраст. Вследствие на ПТП същата е претърпяла средна телесна повреда, изразяваща се в комбинирана фрактура на двете челюсти, както и лека телесна повреда, изразяваща се в разкъсно-контузни рани на меките тъкани. Фиксацията на фрагментите е извършена в болнични условия за период от 7 дни. Последвалата имобилизация с продължителност от 4 до 6 седмици е била съпроводена с изключителни неудобства от битов характер по отношение на храненето, говора и естетиката. След този период фрактурата е зараснала, болковият синдром е преодолян и е възможно, дори препоръчително преминаване към нормално хранене с твърда храна и поддържане на хигиена. Последвалото дентално лечение е с продължителност от 2 месеца и също е било съпроводено с неприятни усещания. Възстановяването е протекло в обичайния срок и е завършило с оздравяване. Налице е възстановена естетика и говорна функция. Единствените трайни последици се свеждат до малък линеен белег на долната устна, с дължина 5-6мм., за който не са събрани обективни данни да обуславя

загрозяване. Нарушената дъвкателна функция се дължи на ортодонтска аномалия, но по делото не са събрани категорични доказателства дали се касае за вродено състояние или за последица от ПТП. При липса на проведено доказване за наличие на причинно-следствена връзка на това състояние с вредоносното деяние, то не следва да бъде съобразявано при определяне на обезщетението.

По отношение на психичния статус на ищцата от събраните свидетелски и СПЕ показания безспорно се установява, че е претърпяла негативни емоционални преживявания и неудобства от битов порядък със сравнително голяма продължителност – от 8 до 12 месеца. Несъмнено настъпилите естетически промени във външния вид на ищцата са се отразили стресогенно в емоционален план и разтърсващо представата на индивида за самия себе си. Същевременно липсват данни за преживяно или актуално психично заболяване или развитие на депресивна симптоматика. Сравнително голямата продължителност на тревожния синдром е обусловена от времетраенето на провежданото дентално лечение. С подобряване на външния ѝ вид, това разстройство е отминало. Не се твърди и установява да е проведена психиатрична терапия и/или медикаментозно лечение на депресия, тревожност и т.н., или да е налице необходимост от провеждането на такава. Напротив от заключението на СПЕ се установява, че понастоящем ищцата е психично здрава. Твърденията за суицидни мисли също не се доказват, доколкото в тази част свидетелските показания са опосредени, а и не възпроизвеждат сведения за взето решение и предприети годни действия за осъществяването му. Отделно от това според СПЕ суицидното поведение предполага един много по-широк диапазон от преживявания от симптоматиката, която се наблюдава в разглеждания случай.

В обобщение съдът приема, че неимуществените вреди са със сравнително висок интензитет в първите два-три месеца и с продължителност от 1 година, когато са отшумели с приключване на денталното лечение, като липсват данни за трайни последици за здравето на ищцата.

С оглед конкретните прояви на увреждане, възрастта на пострадалия и интензитета на претърпените физически травми и емоционални негативни преживявания, съдът намира, че справедливият размер на общо дължимото обезщетение за неимуществени вреди възлиза на 60 000 лева.

По отношение на имуществените вреди на присъждане подлежат единствено разходите, за които е доказана по безспорен и категоричен начин причинната им връзка с увреждането, а именно тези за проведеното дентално лечение в размер на 4500 лева по фактура №953/18.09.2018г. Разходите за медикаменти и прегледи на обща стойност 480,69 лева според ангажираните специални знания са били необходими за лечението, поради което подлежат на присъждане. За проведеното лечение в останалата му част (за кариеси, избелване, зъбна плака и брекети) по фактура 956/15.10.2018г. на стойност 1220 лева и по фактура №267 от 02.05.2023г. на стойност 1500 лева не се

установява да е неизбежна последица от ПТП. С оглед изложеното претенцията се явява основателна до сумата от 4980,69 лева, а за разликата до претърпените 7 700.69 лева се явява недоказана по основание.

При този извод на съда, подлежи на обсъждане релевираното от страна на ответника възражение с правно основание 51, ал. 2 от ЗЗД за съпричиняване от страна на пострадалия. В тежест на ответника е да установи, че поведението на пострадалия е способствало за настъпване на деликтния резултат. Приложението на правилото на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е обусловено от наличието на доказана причинна връзка между поведението на пострадалия (действие или бездействие), с което обективно е създал предпоставки и/или възможност за настъпване на вредоносния резултат или е улеснил механизма на увреждането. Релевантен за съпричиняване на вредата от страна на увредения е само онзи конкретно установен принос на последния, без който наред с проявеното от виновния неправомерно поведение, не би се стигнало до вредоносен резултат.

В случая по делото се установява, че предвид механизма на ПТП, установен по НОХД№57/2021г. и характера на получените травми, ищцата е била без поставен обезопасителен колан по време на ПТП. В случай, че е била с поставен правилно работоспособен технически обезопасителен триточков колан, травмите са щели да бъдат избегнати.

При определяне на дела на съпричиняване следва да се съобрази съотношението във вида и тежестта на нарушенията на деликвента и увреденото лице. Вината на водача на МПС е много по-значителна, тъй като той е по-отговорен за действията си при управление на техническо средство – автомобил. Това боравене с техника, което носи потенциална опасност, ангажира в по-висока степен отговорността на водачите на МПС при нарушение на правилата за движение. При изложените доводи съпричиняването на пострадалия следва да се приеме в по-малък дял, поради което дължимото обезщетение следва да бъде намалено с 20%.

С оглед изложеното съдът приема, че за репарирание на неблагоприятните последици от увреждащото събитие, съобразно възприетия с чл.52 от ЗЗД принцип на справедливостта и след приспадане на определения процент съпричиняване, сумата, която ответникът следва да заплати на ищеца за претърпените от него неимуществени вреди е 48000 лева, до който размер искът следва да бъде уважен и отхвърлен за разликата до претендираните 80000 лева. По отношение на имуществените вреди след прилагане на определения процент съпричиняване на присъждане подлежи сумата от 3984,55 лева.

Въпросът за независимо съизвършителство не подлежи на изследване в настоящото производство поради задължителната сила на споразумението по чл.300 от НК и доколкото наличието на друго солидарно отговорно с деликвента лице не рефлектира върху обема на отговорността на застрахователя спрямо пострадалия, а е от значение единствено за

вътрешните отношения между застраховател и съизвършители.

Съдът намира, че доколкото се търси считано от уведомяването на застрахователя, законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди се претендира за забавата на деликвента по чл.429, ал.3 КЗ, а не за собствената забава на застрахователя по чл.497 от КЗ. Отговорността на застрахователя е договорна, като при сега действащия КЗ /в сила от 01.01.2016 год./ отговорността за забавата на деликвента е ограничена. Това задължение, съгласно чл.429, ал.3 КЗ, е за периода след датата, на която застрахователят е бил уведомен за настъпване на застрахователното събитие било от застрахования, било от увреденото лице или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. В конкретния случай, са представени доказателства, неоспорени от застрахователя, за уведомяването му от ищеца на 22.02.2022г., поради което законната лихва следва да бъде присъдена от този момент до окончателното изплащане.

На основание чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати дължимата държавна такса в размер на 2079,38 лв., определена съгласно чл. 1 от Тарифа за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, върху уважения размер на главния иск и сумата от 340 лева, представляваща заплатен от бюджета на съда депозит за вещо лице.

Въз основа на гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж. к. „Възраждане“, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, **ДА ЗАПЛАТИ** на Е. Д. А., с ЕГН *****, с адрес с. ***, сумата от **48000 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, в резултат на ПТП, настъпило на 18.03.2018 г., на път III-208, при км.42 + 050, между Провадия и Айтос, причинено виновно от водача на влекач, марка „Скания Р 500“ с рег. № *****, със закачено на него полуремарке марка „Стас О 38 3 ФАК“ с рег. № *****, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ със застрахователна полица № BG/23/117001783121, с период на действие 23.06.2017г.-22.06.2018г., **сумата от 3984,55 лева**, представляваща застрахователно обезщетение за причинените имуществени вреди, изразяващи се в разходи за медикаменти, консумативи и проведено лечение за периода 18.03.2018г. – 18.09.2018г., **ведно със законната лихва върху всяка от главниците**, считано от датата на уведомяване на застрахователя - 22.02.2022г., до окончателното им изплащане, на основание чл.432, ал.1 от КЗ и чл.86 от ЗЗД, вр. чл.429, ал.3 от КЗ, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 48000 лева до претендираните 80 000 лева за неимуществени вреди и за разликата над 3984,55 лева до 7 700.69 лева за имуществените вреди.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж. к. „Възраждане“, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, **ДА ЗАПЛАТИ** по сметка на **ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖЕН СЪД**, в полза на Бюджета на съдебната власт, сумата от **2079,38 лева**, представляваща дължимата по делото държавна такса върху уважената част от иска и сумата от **340 лева**, представляваща заплатен от бюджета на съда депозит за вещо лице, на основание чл.78, ал.6 от ГПК.

Решението е постановено при участието на третото лице помагач на страната на ответника - Ю. К. Х. – с ЕГН ***, с адрес: с. Гроздово, общ. Долни чифлик, обл. Варна, бул. „Вл. Илич Ленин“ №41.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Варненски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____